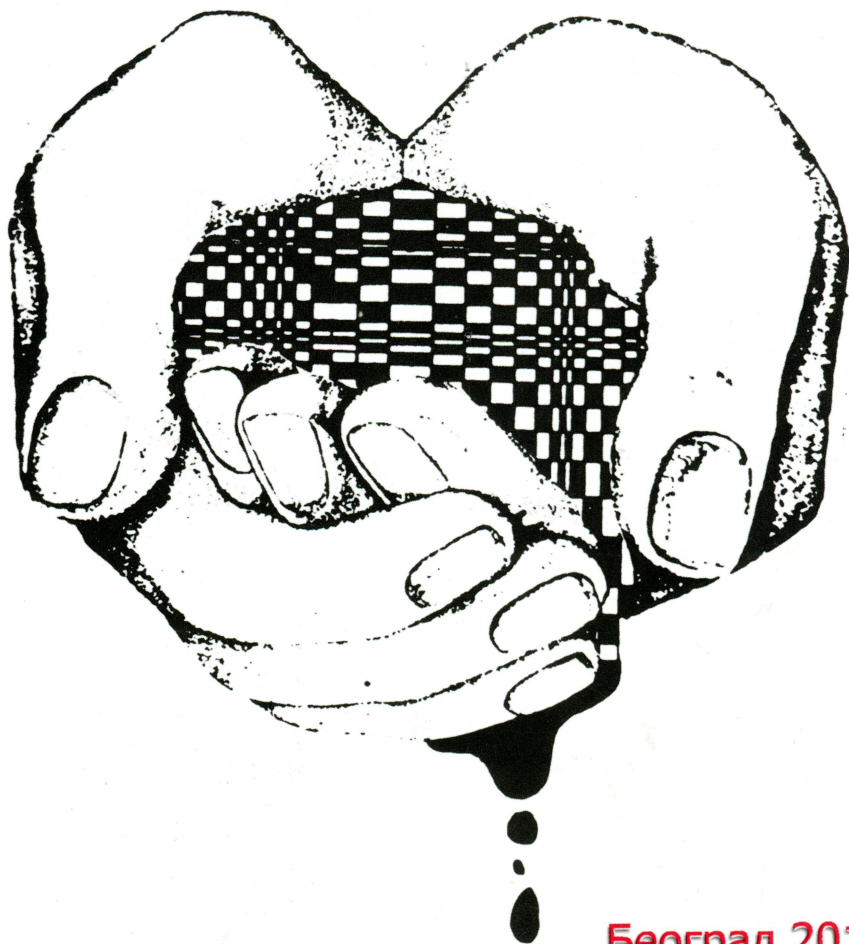

Етнографски институт САНУ
Зборник 27

Теренска истраживања – поетика сусрета

Field work – Poetics of Encounters

Београд 2012

ISBN 978-86-7587-068-5

INSTITUTE OF ETHNOGRAPHY SASA

Collection of Papers, Volume 27

Fieldwork – Poetics of Encounters

Editor in chief:
Dragana Radojičić

Editor:
Milina Ivanović-Barišić

International editorial board:
Radost Ivanova, Elephterios Alexakis, Peter Slavkovsky, Karl Kaser, Gabriela
Kilianova, Milica Bakić-Hayden, Ingrid Slavec-Gradišnik, Marina Martynova,
Fernando Diego Del Vecchio, Kjell Magnusson

Editorial board:
Gojko Subotić, Sofija Miloradović, Jelena Čvorović, Srđan Radović, Aleksandra
Pavićević, Lada Stevanović, Ildiko Erdei, Jelena Jovanović

The reviewers:
Jovanka Radić, Miroslava Lukić Krstanović, Ljiljana Gavrilović, Ivica Todorović,
Mladena Prelić, Zorica Divac

Secretary:
Marija Đokić

The Content of the publication was accepted
at the Institute of Ethnography SASA, June 11th 2012

BELGRADE 2012

ISBN 978-86-7587-068-5

ЕТНОГРАФСКИ ИНСТИТУТ САНУ

Зборник 27

Теренска истраживања – поетика сусрета

Главни и одговорни уредник:

Драгана Радојичић

Уредник:

Милина Ивановић-Баришић

Међународни уређивачки одбор:

Радост Иванова, Елефтериос Алексакис, Петер Славковски, Карл Касер, Габриела
Килианова, Милица Бакић-Хејден, Ингрид Славец-Градишник, Марина
Мартинова, Фернандо Диего Дел Векио, Шел Магнусон

Уређивачки одбор:

Гојко Суботић, Софија Милорадовић, Јелена Чворовић, Срђан Радовић,
Александра Павићевић, Лада Стевановић, Илдико Ердеи, Јелена Јовановић

Рецензентски тим:

Јованка Радић, Мирослава Лукић Крстановић, Љиљана Гавриловић, Ивица
Тодоровић, Младена Прелић, Зорица Дивац

Секретар уредништва:

Марија Ђокић

Садржај Зборника бр. 27 усвојен је на седници Редакције Етнографског института
САНУ одржаној 11. јуна 2012. године

БЕОГРАД 2012

Издавач:
ЕТНОГРАФСКИ ИНСТИТУТ САНУ
Кнез Михаилова 36/IV, Београд, тел. 011-2636-804
eisanu@sanu.ac.rs
www.etno-institut.rs

Лектор и коректор:
Софија Милорадовић

Превод:
Јелена Чворовић
аутори текстова

На корицама графика
Ранка Маскарелија

Техничка припрема:
Љиљана Гавриловић

Штампа:
Академска издања
Београд

Тираж:
500 примерака

Радови сарадника ЕИ САНУ у овом Зборнику су са
пројеката: 177026, 177027 и 177028, које у целини финансира
Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије

Штампање публикације финансирано је из средстава
Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије

Садржај Summary

Милина Ивановић-Баришић, <i>Теренска истраживања – поетика сусрета</i>	7
Љиљана Гавриловић, <i>О успоменама, херојима и путовањима. Клод Леви-Строс на терену</i>	15
Ljiljana Gavrilović, <i>On Memories, Heroes and Voyages. The Fieldwork of Claude Levi-Strauss</i>	26
Бојан Жикић, <i>Произвођење научног знања истраживачким методима теренског рада у етнологији и антропологији</i>	27
Bojan Žikić, <i>Producing Scientific Knowledge by Using Fieldwork Research Methods in Ethnology and Anthropology</i>	44
Мирко Благојевић, <i>Статистички показатељи религиозности и ревитализација православља: стварност или мит</i>	45
Mirko Blagojević, <i>Statistical Indicators of Religiosity and Revitalization of Christian Orthodoxy: Reality or Myth</i>	76
Драгана Радојичић, <i>Примена архивске грађе у етнологији</i>	77
Dragana Radojičić, <i>Application of Archive Sources in Ethnology</i>	86
Душан Дрљача, <i>Поновљена теренска испитивања етничке микрозаједнице. Вислани у Остојићеву (Банат)</i>	87
Dušan Drljača, <i>Diachronic Fieldwork of an Ethnic Micro Community in Ostojićevo</i>	114
Naško Križnar, <i>Kamera na etnološkem terenu</i>	115
Нашко Крижнар, <i>Камера на етнолошком терену</i>	123
Naško Križnar, <i>Ethnological Fieldwork through Camera Lens</i>	124
Љупчо Ристески, <i>Essay on Festivities. Transformation of the Holiday Calendar in the Republic of Macedonia from 1991 until the present</i>	125
Љупчо С. Ристески, <i>Трансформација празничног календара у Републици Македонији од 1991. године до данас</i>	140
Софија Милорадовић, <i>Лингвистички атласи – „централни инструмент“ савремене дијалектологије</i>	141
Sofija Miloradović, <i>Linguistic Atlases – “The Central Instrument” of the Contemporary Dialectology</i>	151
Станислав Станковић, <i>О аутохтоним српским народним говорима на тлу Републике Македоније. Истраживање, стање, перспектива</i>	153

Stanislav Stanković, <i>On Serbian Autochthonous Folk Dialects in the Republic of Macedonia Research. Present State of the Affairs and Perspective</i>	166
Биљана Сикимић, <i>Тимски теренски рад Балканолошког института САНУ. Развој истраживачких циљева и метода</i>	167
Biljana Sikimić, <i>Team Fieldwork at the Institute for Balkan Studies of SASA. Development of Research Goals and Methods</i>	198
Димитрије О. Големовић, <i>Истраживач на „терену“ – „терен“ у истраживачу</i>	199
Dimitrije O. Golemović, <i>The Researcher on "The Field" – "The Field" in The Researcher</i>	203
Марта Стојић, <i>Метода посматрања са учествовањем. Пример Социјалног центра Рог, Љубљана</i>	205
Marta Stojić, <i>Participant-Observation Method. An Example of Social Center Rog in Ljubljana</i>	212
Боса Росић, <i>Етно-парк Сирогојно. Идеја, истраживање, реализација</i>	213
Bosa Rosić, <i>Ethno-Park Sirigojno. Idea, Research, Realization</i>	227
Живка Ромелић, <i>Легенде о злату и друге приче</i>	229
Živka Romelić, <i>Legends About Gold and Other Stories</i>	234

Марта Стојић Митровић

Етнографски институт САНУ
Београд

Метода посматрања са учествовањем Пример Социјалног центра *Рог* у Љубљани

Идеал антрополошке методе – потпуна емпатија, уживљавање у начин живота и мишљење неке туђе културе, захтев да је субјективно доживимо изнутра као да је објективно гледамо споља, недостижан је, јер ако се оствари, постаје некомуникабилан. Истраживач се затвара у идиолект, приватни језик нове културе. Знакови постају симболи и, самим тим, неразумљиви онима који не припадају проучаваној култури. Дескрипције постају имена, и самим тим партикуларне и непреводиве. Међутим, друштвеним конвенцијама се превазилази проблем ексцентричности кроз остављање могућности да ствари остану недоречене, имплицитне и симболичке, а тиме се и отварају врата наредним интерпретацијама, новим виђењима света.*

У овом раду ћу представити једну од могућих интерпретација неких проблема антрополошког теренског рада са становишта лингвистичке антропологије. Пошто је моје најсвежије искуство теренског рада – проучавање европских социјалних центара, а највише Социјалног центра *Рог* у Љубљани, овај пример ће ми послужити као увод у анализу извесних тешкоћа концептуализације теренског рада, нарочито његове методе посматрања са учествовањем и проблема преноса сазнања стеченог на терену онима којима је тај терен непознат (научној и шитој заједници). Најпре ћу укратко представити социјалне центре и *Рог* међу њима, затим ћу изложити неке антрополошке интерпретације теренског рада и истаћи проблеме а на крају ћу изнети ставове лингвиста, лингвистичких антрополога и филозофа језика који могу да допринесу њиховом разумевању, па евентуално и њиховом превазилажењу.

Кључне речи:

метода
посматрања са
учествовањем,
интерпретација,
комуникабилност

* Рад је настао у оквиру пројекта „Мултиетничитет, мултикултуралност, миграције – савремени процеси“ (бр. 177027), који у целости финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја РС.

Социјални центри

У Европи се први социјални центри формирају крајем 60-их година XX века, као ванпарламентарне политичке формације, које желе да наставе социјални и политички импулс протеста и друштвених превирања који су им непосредно претходили. Крајем 80-их година замиру, а затим се опет интензивније појављују 90-их година XX века. Социјални центри настају у демократским друштвима, онда када разлике између пропагираних и остварених друштвено-политичких принципа постану велике. На пример, почетком XXI века најчешће настају као одговор на дискриминацију појединих друштвених категорија са становишта људских права, при чему је та дискриминација често омогућена законима поједине државе, или се пак прећутно спроводи у државним институцијама, у складу са постојећим друштвеним стереотипима. Зато се може рећи да је деловање социјалних центара легитимно са становишта демократских принципа, али није увек и легално. Социјални центри, као „нише“ у којима је могуће изражавање другачијег мишљења од оног које је заступљено у ширем друштву, толеришу се од стране структура на власти, али ретко задобијају конкретну подршку. Ово ћу укратко представити на примеру Социјалног центра *Рог* у Љубљани.

Рог је отворен у марту 2006. године и од тада се, слично другим социјалним центрима, бави социјалним и политичким проблемима савременог друштва. Конкретно, кроз фокусирање на права радника, у *Рогу* се формира платформа на којој се повезују други проблеми, попут легалних и илегалних миграната, особа без држављанства или пријављеног сталног боравака на тлу Словеније, дискриминације неких популација на основу верске или етничке припадности, те сексуалне оријентације, онемогућавање остваривања социјалних права за поједине друштвене групе (попут рада студената преко студентских организација, где послодавац није дужан да, на пример, плати трошкове лечења уколико се студенту током обављања посла деси нека несрећа), и слично. На тај начин Социјални центар *Рог* отвара приступ различитим популацијама које се могу окарактерисати као дискриминисане, попут ЛГБТ-а, Рома, избрисаних, лица која траже азил, сезонских радника, тзв. нерегуларних миграната, јер њихови представници учествују у раду овог социјалног центра. Као научни радници, у могућности смо да методом snowball-а дођемо до већег броја припадника ових популација и да коришћењем различитих истраживачких метода сазнамо нешто више о феноменима који нас интересују. Међутим, *Рог* није прости збир групација које га чине – да парафразирам Диркема. Да би се ближе одредило шта *Рог* јесте, неопходан је дуготрајан боравак у њему и учествовање у разноликим активностима, што нам омогућава да уопште стекнемо увид у све то шаренило идеја, политичких оријентација, интересних сфера, међуљудских односа, наравно, кроз свакодневну комуникацију са свима онима који *Рог* користе.

Ово искуство теренског рада и тешкоће на које сам наилазила приликом покушаја описивања *Рога* као и још тежи покушај одговарања на питање шта *Рог* јесте или шта би *Рог* могао да буде, подстакли су ме да се

мало више позабавим феноменом теренског рада. На терену све делује јасно, али проблем настаје када то треба пренети неком коме су социјални центри потпуно страни. Пошто је моје научно интересовање фокусирано на антрополошку лингвистику, потражила сам објашњење за моје тешкоће у радовима аутора који се претежно баве питањима везаним за језик. Овде ћу представити неке њихове идеје које су релевантне за овај проблем.

Теренски рад

Теренски рад представља интензивно и дуготрајно антрополошко истраживање, спроведено у некој људској заједници. Иако га користе многе дисциплине, у њима никада није постао доминантна парадигма, док се од антрополога увек очекивало да оду на терен.¹ Антрополошки теренски рад се разликује и концептуално и у пракси од других теренских истраживања, и то највише због своје епистемологије, историје и типа остварене социјализације (Jackson 2005, 188).

Познате су многобројне варијанте *Notes and Queries*, као и рефлексивне књиге о теренском раду.² Ту се налазе различита упутства за спровођење теренског рада, описи проблема на које истраживач наилази, индивидуалне историје различитих шокова који настају најпре одласком у проучавану заједницу, а затим и оних који настају изласком из ње. Међутим, мало је литературе која нам може помоћи да представимо то што смо доживели на терену, ту свеукупност утисака, осећаја, оно што некако измиче језичкој комуникацији и за шта често нисмо у стању да пружимо други аргумент до „знам јер сам био тамо“. Дакле, проблем је у томе како да се конкретним подацима сакупљеним на терену да неко опште важење. Тај пренос је у потпуности ненаучан (Šterk 1998, 13). Малиновски му је дао име „етнографова магија,“ а Спербер – интуиција, јер, како сам каже, антрополошку грађу не можемо да опажамо, већ само да је интуитивно схватимо. Та етнографова магија смањила би јаз између онога што је истраживач научио на терену и онога што је био у могућности да пренесе, а приликом чега се губи много сазнатог (Исто.).

Стереотипно гледано, етнограф на терену користи методу учествовања и посматрања. Но осим ове методе, он користи и друге квалитативне и квантитативне методе, попут интервјуа, анкета, различитих текстуалних, демографских, генеалогских анализа и слично, и комбинацијом ових метода успева да добије дубљи увид у посматрану заједницу и да конкретним, формално сакупљеним информацијама пружи контекст. А знамо да је одређивање контекста неопходно за разумевање сваког знака. То даље

¹ Рецимо, у англосаксонском образовном систему се сматра нормалним да се прва антрополошка дисертација пише на основу материјала сакупљеног током дужег боравка на терену; прим. аут.

² Погледати, на пример, шесто издање *Notes and Queries*, Британског краљевског института из 1951. године.

омогућава „превођење“ сакупљених информација на језик разумљив нашој културној или научној заједници.

Неки аутори, најчешће психоаналитичког усмерења (упор. Šterk 1998), разликују етнолошки и антрополошки теренски рад, у зависности од тога да ли приликом истраживања долази до културног шока или не. На тај начин могу се разликовати истраживач који посматра (*observer*) остајући стран проучаваној заједници и истраживач који сазнаје (*inquirer*) постајући део проучавања заједнице,³ што представља окосницу његовог сазнајног процеса. Овде ћу разматрати управо овај други тип истраживача, онај којег карактерише „going native“, као последица културног шока схваћеног у психоаналитичком смислу.⁴

Сличне поделе присутне су у аналитичкој филозофији с почетка XX века, а односе се на језик: говорећи о употреби језика, о речима и спољашњем свету (повлачим аналогију између онога што истраживач доживи на терену и потребе да то пренесе онима који проучаваној заједници не припадају), Витгенштајн критикује оне који закључују о појавама тако што им приписују значења стављањем у различите парадигме. Он сматра да објашњење треба заменити описом, а то је нетеоријско описивање неке ситуације или групе ситуација, приликом чега језик употребљавамо на уобичајен, свакодневни начин. Те ситуације и догађаји јесу елементи света које треба описати. Тек након тога се ствари могу уопштавати, што се одвија кроз поређење, сучељавање појединости. Међутим, када дођемо до комуникације између припадника различитих култура, то значи да опис морамо свести на неки заједнички именитељ и да, самим тим, излазимо из идиолекта (Wittgenstein 1958). И Јакобсон нуди аналогну шему: према њему, у комуникацијском догађају имамо поруку, тј. низ знакова које пошљалац шаље примаоцу. Тај низ знакова, одн. порука, реферише на контекст који је такође низ знакова актуелно или латентно граматикализован или лексикализован (Jakobson 1996).⁵ Међутим, код Јакобсона се термин *контекст* истовремено односи и на референт, у ужем смислу речи и на контекст, што ствара неке нејасноће, али је важно истаћи да је контекст и некакав знак и нешто на шта се реферише. Једноставно речено, контекст је означени феномен који сам по себи није део језика система (Škiljan 1998, 15).⁶ И зато је у природним језицима (а

³ Малиновски је пропагирао ову другу врсту теренског истраживања.

⁴ Превазилажење културног шока у антропологији психоаналитичког усмерења представља неку врсту завршетка иницијације у проучавану заједницу, када истраживач постаје део те заједнице, а што се дешава у случају контакта и уласка у радикално другачију културу (Šterk 1998).

⁵ Постоји много „помагала“ за утврђивање тих граматикализованих и лексикализованих сегмената контекста, и њима се углавном бави прагматичка лингвистика.

⁶ Ово може деловати као парадокс, јер језик је тај који означава, али у питању је иста логика која постоји, на пример, у случају реализма, који је увек метафизичан: сваки реализам претпоставља да свет чине и ствари чије постојање ни логички ни узрочно не зависи од било ког облика сазнања или опажања. Овде, значи, имамо пример

етнографски научни језик је такође природан језик) – неухватљив. На контекст се речима само указује, контекст се не говори. Ако се контекст говори, он постаје знак (порука) унутар неког другог контекста на који овај реферише. И тако у круг. Ако хоћемо да утврдимо због чега нека порука има смисао, треба да њен контекст претворимо у поруку која ће реферисати на неки други контекст. Другим речима, да би то што смо доживели на терену постало комуникабилно за некога ко контекст не познаје, треба тај контекст да претворимо у знак чији ће нови контекст бити нешто што за публику (тј. за примаоце поруке) представља генератор смисла.

У психоаналитичкој лингвистици, посматрање и учествовање никако нису две комплементарне, већ две међусобно искључујуће методе. Док посматрање подразумева то да истраживач остаје изван проучаване заједнице, учествовање (наравно, уколико није механичко) подразумева да је истраживач постао део проучаване заједнице. Док посматрање омогућава интеркултурну комуникацију, учествовање је затвара услед помањкања метапозиције, која је неопходна за формирање заједничког контекста у коме би информација имала смисао за припаднике две различите културе. То значи да истраживач на терену, који се бави и учествовањем и посматрањем, балансира између позиције субјекта и објекта у односу на самог себе, између особе *per se* или базичне личности и *као особе* или модалне личности (Šterk 1998, 24-25). Чувена Плеснерова теорија о човеку као ексцентричном бићу говори следеће: човек је једино живо биће које у односу на своје тело заузима двоструку позицију – центричну и ексцентричну. Истовремено, он јесте тело и има тело на располагању: човек не само да живи и доживљава, он доживљава своје сопствено доживљавање. То значи да је у дисконтинуираном односу према сопственом телу, перципира га кроз категорије културе којој припада (Plessner 1981). Даље, „способност партиципације у `другом` и перцепција тог другог као објекта (истраживања) су направили антропологију“ (Strathern 1980, 177). Како Штерк наводи, способност партиципације у другом надовезује се на концепт емпатије, „репродукције, имагинарног преноса стања свести“ (Vendler 1994, према Šterk 1998). Идеал антрополошке методе – потпуна емпатија, уживљавање у начин живота и мишљење неке туђе културе, захтев да је субјективно доживимо изнутра као да је објективно гледамо споља, недостижан је, јер ако се оствари, он постаје некомуникабилан. Истраживач се затвара у идиолект, приватни језик нове културе. Знакови постају симболи и, самим тим, неразумљиви онима који не припадају проучаваној култури.⁷ Дескрипције постају имена и, самим тим, партикуларне и непреводиве.

Шта нам онда преостаје? Како да избегнемо немогућност аргументације за оно што сазнамо на терену, а не можемо да преточимо у

епистемолошког реализма, где главни проблем представља могућност сазнавања тога од свести независног света. Дакле, означени феномен није део језика, а истовремено се на њега примењује нешто што потиче из језика – означавање (Strol 2005).

⁷ Овде користим личовску поделу на знакове и симболе.

речи? Које су последице тога ако кажемо: „знам јер сам био тамо“? Уместо одговора, представићу врло занимљиво гледиште Дона Остина, аналитичког филозофа који се бавио свакодневним језиком, а познат је по својој теорији говорних чинова. У чланку „Ако знам, не смем да грешим“, он говори о последицама употребе израза „знам“. Посматра га као говорни чин, тј. као нешто што се говори у специфичним ситуацијама и носи одређене последице на стање ствари у свету, тј. нешто што има илокуцијску и перлокуцијску моћ и способност да перформира, ствара. На карактеристичан врло духовит начин, Остин износи следеће: „Ако сте свесни тога да можда грешите, не смете рећи да знате, исто тако као што немате шта да обећавате ако сте свесни да ћете погазити реч. Наравно, свест о томе да можда грешите не значи само свест о томе да сте као људско биће склони грешкама: значи да имате неке конкретне разлоге за мисао да можда нисте у праву“ (Austin 1990: 153–154) и наставља: „Када кажем `знам`, дајем другима своју реч, дајем им референцу (ауторитет и ингеренције) да кажу да је нешто нешто. Право рећи `знам` је преносива на сличан начин као што се преноси власт. Ако кажем `знам` не мислећи да заиста знам, могу да будем одговоран што сам вама направио проблем“ (Исто: 154).

Дакле, да бих могла да кажем да нешто знам, морам и сама да имам ингеренције да кажем да нешто знам, да будем надлежна за област за коју кажем да о њој нешто знам, и да искрено верујем да не грешим. И сада стижемо назад до истраживача који се вратио са терена и покушава да преточи своја искуства у научни рад разумљив припадницима његове заједнице. Истраживач има ингеренције да каже „знам да је тако, био сам тамо“, које му је доделила његова научна заједница, дозволивши му да буде истраживач. Рекавши „знам да је тако“, истраживач перформира (ствара) једну интерпретацију стварности која се сме узети као исправна. Тако се друштвеним конвенцијама превазилази проблем ексцентричности кроз остављање могућности да ствари остану недоречене, имплицитне и симболичке, а самим тим се и отварају врата наредним интерпретацијама, новим виђењима света, што је, сматрам, и суштина наше науке. Да закључим парафразирањем Меја, прагматичког лингвисте: контекст (а то је оно што често не можемо да преточимо у речи) се може разумети као једна поприлично недефинисана маса фактора који утичу на производњу и употребу исказа. Он је динамичан и проактиван, склон сталном мењању током међусобне људске интеракције. Зато, иако је одређивање контекста неопходно за разумевање, оно никада не може бити и завршено (Meu 1993: 8).

Литература:

- Austin, John L. 1990 (1962). *Kako napravimo kaj z besedami*. Ljubljana: Studia Humanitatis ŠKUC-FF.
- Jackson, Jean. 2005. „Fieldwork“. У: *The Dictionary of Anthropology*. Bartfield, Thomas (yp.). Oxford: Blackwell publishing.

- Jakobson, Roman. 1996 (1989). *Lingvistični in drugi spisi*. Ljubljana: Studia Humanitatis ŠKUC-FF.
- Mey, Jakob L. 1993. *Pragmatics. An introduction*. Oxford & Cambridge: Blackwell Publishers.
- Plessner, Helmut. 1981 (1975). *Stupnjevi organskog i čovjek*. Sarajevo: Veselin Masleša.
- Strathern, Marilyn 1980. "No Nature, no Culture: the Hagen Case." У: *Nature, Culture, Gender*. MacCormac, C., Strathern, M (yp.). Cambridge: Cambridge University Press.
- Strol, Ejvrum. 2005. *Analitička filozofija u dvadesetom veku*. Beograd: Dereta.
- Škiljan, Dubravko. 1985. *U pozadini znaka. Esej iz semiologije značenja*. Zagreb: Školska knjiga – Savremena misao.
- Šterk, Karmen. 1998. *O težavah z mano. Antropologija, lingvistika, psihoanaliza*. Ljubljana: Študentska organizacija univerze – Študentska založba.
- Vendler, Zeno 1994. "Understanding People". У: *Culture Theory. Essays on mind, self and emotion*. Sweder Richard A, Robert A LeVine (yp.). Cambridge: Cambridge University Press.
- Wittgenstein, Ludvig. 1958 (1953). *Philosophical Investigations*. Oxford: Blackwell.

Marta Stojić Mitrović

Institute of Ethnography, SASA
Belgrade

Participant-Observation Method An Example of Social Center Rog in Ljubljana

This paper discusses several related problems regarding anthropological fieldwork, from the perspective of linguistic anthropology. An example of Social Center Rog in Ljubljana serves to indicate several problems in contextualization of a fieldwork, especially so a method of participant-observation and a problem of transferring knowledge acquired at a fieldwork to those not familiar with the given fieldwork (including scientific and general audiences). This transfer is marked as being totally non-scientific and within literature is labeled under several appellations, for instance, “ethnographer’s magic” after Malinowski, or “intuition” after Sperber (who by the way argues that anthropological data could not be perceived but only intuitively grasp). The “ethnographer’s magic” could reduce a gap between what a researcher has learned and what he/she is able to transfer further on, but in this process, a lot of learned become lost. Therefore, the basic problem is data communicability. A way to overcome the problem is to reduce descriptions to a common denominator, that is, by diverging context (given that a data has a meaning to the members of the studied community) into a sign which new context will be something that makes sense to the recipients of such message (that is, to the members of a researcher’s community). A procedure to achieve this is determined by social conventions that define scientific methods, and also by a subject itself, which could be given jurisdiction for “translation” of a context into sign, i.e., a researcher.

Key words:

participant-
observation method,
interpretation,
communicability

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

39:001.8(082)
316.74:39(082)

ТЕРЕНСКА истраживања-поетика сусрета / уредник
Милина Ивановић-Баришић ; [превод Јелена Чворовић].
- Београд : Етнографски институт САНУ, 2012 (Београд
: Академска издања). - 235 стр. : илустр. ; 24 см. -
(Зборник / Етнографски институт САНУ ; 27)

На спор. насл. стр.: Fieldwork-Poetics of Encounters. -
Тираж 500. - Саопштење редакције Етнографског
института САНУ: стр. 237. - Напомене и библиографске
референце уз текст. - Библиографија уз сваки рад. -
Summaries.

ISBN 978-86-7587-068-5

1. Ств. насл. на упор. насл. стр.

а) Етнографска истраживања - Методологија - Зборници

COBISS.SR-ID 193292300